

Autes

Aute del Tribunal Constitucional del 20-12-2024 relatiu a la causa 2024-72-RE.

Causa 2024-72-RE

(Hartung c/ Principat d'Andorra)

Número de registre 490-2024. Recurs d'empara

Aute del 20 de desembre del 2024

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 14 de novembre del 2024, per la representació processal del Sr. Helmut Hartung, mitjançant el qual interposa un recurs d'empara contra l'aute del 16 d'octubre del 2024, dictat per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració dels drets a la jurisdicció, a un procés degut i a obtenir una decisió fonamentada en Dret, reconeguts a l'article 10 de la Constitució, interpretats a la llum de l'article 3.2 d'aquest mateix text, que reconeix els principis de seguretat jurídica i la interdicció de l'arbitrari, i, atès que demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració dels drets esmentats i que anul·li les resolucions impugnades per tal que se'n dictin de noves per reposar el recurrent en la plenitud dels seus drets;

Vista la Constitució, especialment els articles 3.2, 10, 41.2, 98 c) i 102;

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítols primer i sisè;

Escollat l'informe del magistrat ponent, Sr. Pere Pastor Vilanova;

1. Antecedents processals davant les jurisdiccions ordinàries

1.1. En el marc d'una demanda en reclamació de quantitat formulada per la societat Crèdit Andorrà, SA contra el Sr. Helmut Hartung, en què s'exercitava contra aquest darrer una acció hipotecària, l'1 de setembre del 2016, la Secció Civil 6 de la Batllia va dictar una sentència mitjançant la qual estimava parcialment aquesta demanda i condemnava el defenent a pagar 555.490,02 €.

1.2. El 30 de gener del 2018, aquesta sentència va ser íntegrament confirmada per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia.

1.3. El 6 de juliol del 2018, la saig, Sra. Goretti López Jauregui, va dictar un acord d'embargament en el marc de l'expedient número EX-CV/18-003457-G, que va ser impugnat el 3 d'agost del 2018 pel Sr. Helmut Hartung mitjançant un incident d'execució. El 13 de febrer del 2019, la Batllia va dictar un aute que inadmetia a tràmit aquest incident i arxivava la causa.

1.4. Contra aquest aute, la representació processal del Sr. Helmut Hartung va interposar un recurs d'apel·lació, i, el 22 de juny del 2020, la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia, mitjançant aute, el va estimar i va declarar l'admissió a tràmit de l'incident d'execució.

1.5. L'11 de gener del 2023, la Secció Civil 6 de la Batllia va desestimar íntegrament l'incident d'impugnació de l'acord d'embargament dictat per la saig el 6 de juliol del 2018, imposant a la part agent incidental el pagament de les costes processals, inclosos els honoraris d'advocat i de procurador a acreditar en període d'execució.

1.6. La representació processal del Sr. Helmut Hartung va interposar un recurs d'apel·lació contra l'autè de la Batllia, demanant la seva revocació, i, el 16 d'octubre del 2024, la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia va desestimar el recurs i va confirmar íntegrament la resolució de la primera instància amb imposició de les costes a la part apel·lant.

1.7. El 14 de novembre del 2024, la representació processal del Sr. Helmut Hartung va interposar un recurs d'empara contra l'autè del 16 d'octubre del 2024, dictat per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració dels drets a la jurisdicció, a un procés degut i a obtenir una decisió fonamentada en Dret, reconeguts a l'article 10 de la Constitució, interpretats a la llum de l'article 3.2 d'aquest mateix text, que reconeix els principis de seguretat jurídica i la interdicció de l'arbitrari.

2. Argumentació jurídica

2.1. Argumentació jurídica del recurrent

- El recurrent al·lega que l'acord d'embargament impugnat deriva de l'acord d'execució de l'1 de juny del 2018 que decretava l'embargament dels seus béns i drets per un import de 651.576,23 €. No obstant això, declara que ell és una persona jubilada que rep una minsa pensió i que la seva casa constitueix el seu bé principal i la seva única residència, a més, és la seu social de la societat Andorplastics, SL.

- Afegeix que s'ha d'apreciar l'excepció de litispendència i la consegüent nul·litat de l'acord d'embargament, ja que la saig va dictar un acord d'execució l'11 de maig del 2018 amb identitat de persones i d'objecte, que ell va impugnar i que seguidament la saig va modificar, la qual cosa no podia fer, ja que havia d'esperar que es resolgués l'incident d'execució plantejat inicialment.

- També considera que l'acord d'execució és nul, perquè va ser dictat abans que la Sala Civil contestés la seva petició de suspensió del procediment executori, i, a més, conté un error quan menciona els interessos de l'ABA en comptes dels interessos legals.

- D'una banda, el recurrent manifesta que l'executòria ha de ser suspesa, perquè va presentar una querella contra una treballadora del banc per un presumpte delictes major de fals testimoniatge i que si resultés condemnada no podria rescabalar l'elevat perjudici ocasionat.

- D'altra banda, el perjudici que se li ocasionaria derivat de la venda dels béns hipotecats en subhasta pública podria ser considerable i irreparable, ja que si el recurrent pogués vendre ell mateix els seus béns, podria obtenir una quantitat molt més elevada i saldar el deute que té pendent amb l'entitat bancària.

- També afegeix que té projectes de negocis innovadors de fabricació de cotxes elèctrics i cascs, dels quals ha parlat amb alts funcionaris de Govern per iniciar a partir de l'entrada d'Andorra a la Unió Europea i que podrien representar un gran prestigi pel Principat.

- Per acabar, demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració dels drets esmentats i que anul·li les resolucions impugnades per tal que se'n dictin de noves per reposar-lo en la plenitud dels seus drets.

2.2. Argumentació de la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia

- La Sala Civil manifesta que el recurrent no aporta cap argument nou per impugnar els raonaments de primera instància, ni indica per quin motiu considera que l'autè impugnat ha de ser revisat.

- Afegeix que no existeix cap prejudicialitat civil, ja que els acords previs de la saig de l'11 de maig del 2018 i de l'1 de juny del mateix any ja són fermes.

- Pel que fa a la querella interposada contra la treballadora del banc per fals testimoni, i que segons el parer del recurrent justificaria la suspensió de l'execució per prejudicialitat penal, la Sala Civil constata que el recurrent mateix reconeix que aquesta està arxivada i és ferma, la qual cosa la descarta.
- Finalment, quant a la petició de suspensió de la requalificació urbanística de les seves finques, perquè considera que no és ferma, ja que el recurrent diu que ha impugnat el POUP davant la Sala Administrativa d'aquest Tribunal Superior de Justícia mateix, la Sala Civil rebutja aquest argument perquè el recurrent no ha acreditat aquesta impugnació, sinó que únicament ha aportat l'escrit de comunicació a la Batllia de la seva voluntat de recórrer la decisió.
- En conclusió, la Sala Civil desestima el recurs d'apel·lació i, per tal com considera tots els arguments presentats com a dilatoris, condemna al recurrent al pagament de les costes processals.

3. Fonaments jurídics del Tribunal Constitucional

3.1. El recurs d'empara no converteix el Tribunal Constitucional en una tercera instància, ni en un tribunal suprem; l'únic objecte del recurs d'empara és el de verificar que les decisions impugnades estiguin motivades i es fonamentin en un raonament jurídic que no sigui il·lògic, ni absurd i que no vulneri cap dels drets protegits per l'article 10 de la Constitució.

3.2. L'admissió d'un recurs d'empara exigeix complir amb uns pressupòsits d'acreditació de la legitimació activa (articles 36 i 87 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional), amb uns pressupòsits formals (articles 36 i 88 de la mateixa Llei) i amb uns altres pressupòsits objectius, alhora que el recurs ha d'estar dotat del necessari contingut constitucional.

Correspon ara examinar si en aquest recurs d'empara, com exigeix l'article 37.2 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, les infraccions denunciades posseeixen el necessari i suficient contingut constitucional, atès que si manquen manifestament d'aquest, el recurs no pot ser admès a tràmit.

3.3. El motiu principal del recurs d'empara es basa en el caràcter "*injust*" de les decisions judicials que han estat adoptades per la jurisdicció ordinària, és a dir, l'acte del Tribunal de Batlles de l'11 de gener del 2023, confirmat posteriorment per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia, el 16 d'octubre del 2024. I a tal efecte, dona per reproduïts els arguments esgrimits davant aquestes jurisdiccions. A banda d'aquest plantejament, efectua una sèrie de manifestacions -algunes imprecises i molt vagues- relatives a la seva precarietat econòmica; al valor considerable de la propietat que pretén subhastar la saig i que supera, amb escreix, el deute pendent amb la societat Crèdit Andorrà, SA; la seva voluntat de vendre directament els seus terrenys; i, la possibilitat de fabricar-hi vehicles elèctrics i cascs. Per acabar, el recurrent invoca, bàsicament, la vulneració dels drets a la jurisdicció, al procés degut i a obtenir una decisió fonamentada en Dret.

Aquest Tribunal Constitucional s'ha pronunciat de manera reiterada respecte del deure de motivació (veg. per ex. la sentència del 2 d'abril del 2012, recaiguda en la causa 2011-37-RE, la sentència del 12 d'octubre del 2018, recaiguda en la causa 2018-21-RE, i la sentència del 9 de setembre del 2019, recaiguda en la causa 2019-34-RE).

La nostra doctrina ha estat constant en el sentit de destacar que el deure de motivar les resolucions judicials deriva de la necessitat que els jutges expliquin el raonament emprat per tal que els justiciables puguin entendre els motius pels quals les seves pretensions han estat totalment o parcialment rebutjades.

La motivació és una conseqüència dels principis de bona administració de la justícia i de seguretat jurídica (veg. les sentències del Tribunal Europeu dels Drets Humans recaigudes, respectivament, en les causes Von Maltzan i d'altres c/ Alemanya (dec.) [GC], núm. 71916/01, 2 de març del 2005, § 132 i García Ruiz c/ Espanya [GC], núm. 30544/96, 21 de gener de 1999, § 26), ocupa un lloc eminent dins de tota societat democràtica (Guðmundur Andri Ástráðsson c/ Islàndia [GC], núm. 26374/18, 1 de desembre del 2020, § 283) i requereix que es recolzi en criteris objectius derivats del dret. A més, i no es pot oblidar, la motivació de les resolucions judicials i, per tant, l'explicitació de l'aparell argumentari per acollir o refusar les pretensions de les parts, és aquell que possibilita que els tribunals superiors puguin conèixer les raons exactes en què s'ha fonamentat l'òrgan judicial *a quo* en la seva resolució. Tampoc es pot descartar el fet que la motivació

contribueixi a una millor acceptació de la decisió subjacent (Taxquet c/ Bèlgica [GC], núm. 926/05, 16 de novembre del 2010, § 91).

Per últim, però no menys important, el Tribunal Europeu dels Drets Humans ha assenyalat igualment que la motivació ha de contenir una exigència de rigor i de qualitat. I, en aquest sentit, s'han equiparat a denegacions de justícia aquelles fonamentacions judicials estàndards, esquelètiques o vagues (veg. les sentències recaigudes en les causes Georgiadis c/ Grècia, núm. 21522/93, 29 de maig de 1997, § 42 i Higgins i d'altres c/ França, núm. 134/1996/753/952, 19 de febrer de 1998, § 42).

3.4. Per tant, el cànon de constitucionalitat en matèria d'obtenció d'una decisió fonamentada en Dret determina que aquest dret només pot considerar-se vulnerat quan la resolució judicial dictada es fonamenta en arguments o en una valoració probatòria absurda, contrària a la lògica o a la raó o amb patents errades materials. I això no concorre en absolut en aquest cas. Vegem-ho.

Per començar, és patent constatar que el recurrent pretén que aquest Tribunal prengui el rol d'una tercera instància, doncs es remet als recursos interposats prop de la jurisdicció ordinària, sense explicar, ara en empara, per quina raó precisa entén que l'aute de la Sala Civil vulnera algun dels drets reconeguts a l'article 10 de la Constitució. Això ja podria constituir un motiu suficient per inadmetre a tràmit *a limine* el seu recurs.

Malgrat aquesta circumstància i només als efectes de fer plenament efectiu el dret constitucional al procés degut, aquest Tribunal vol afegir que l'aute impugnat resulta plenament compatible amb totes les garanties processals constitucionals.

En efecte, el recurrent plantejava principalment, en el marc d'un incident d'execució on la saig li exigia el pagament de la quantitat de 555.490,02 € (més interessos legals i costes), la litispendència amb altres causes.

Més precisament, el recurrent feia referència a la pendència d'altres causes civils, penals i administratives per suspendre l'execució de l'acord d'embargament de la saig del 6 de juliol del 2018. Però resulta que, com encertadament afirmen tant la Batllia com la Sala Civil, les causes civils i penals esmentades ja havien estat resoltes i, pel que feia a la causa administrativa, ni tan sols constava la interposició del recurs corresponent. A més a més, el recurrent pretenia impugnar un altre acord d'embargament de l'11 de maig del 2018 (rectificat l'1 de juny del 2018) que era distint i, a més, ferm. Aquests pronunciaments no estan combatuts actualment pel recurrent i, per tant, aquest Tribunal no està en condicions de revisar les conclusions de la Sala Civil.

Per tot l'exposat fins aquí, no es pot qualificar, en absolut, d'il·lògic, d'irracional, d'absurd, ni molt menys d'arbitrari, l'argumentari emprat en l'aute objecte d'aquest recurs d'empara.

3.5. Per finalitzar, s'observa que el recurrent efectua, en el seu recurs d'empara, diverses manifestacions que no es connecten directament o indirectament amb cap dels drets reconeguts a l'article 10 de la Constitució, ja que més aviat versen sobre els drets a la vida privada o a la propietat. Però fins i tot fent abstracció de la manca d'invocació d'un dret o llibertat constitucional material, s'escau constatar d'antuvi, que aquelles al·legacions són orfes de tota prova, en particular, aquelles que es relacionen amb unes hipotètiques dificultats econòmiques per viure dignament. Quant a les afirmacions relacionades amb el dret a la propietat o a la llibertat d'empresa, resulta evident que la seva defensa queda exclosa del recurs d'empara -circumscrit als drets i llibertats reconeguts en els capítols III i IV del títol II- doncs formen part dels drets i principis econòmics del capítol V (títol II) de la Constitució.

3.6. Les consideracions exposades en els fonaments de dret precedents justifiquen la inadmissió a tràmit del recurs d'empara per manca manifesta del contingut constitucional necessari (article 37.2 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional).

Per tot això que s'ha exposat,

El Tribunal Constitucional del Principat d'Andorra,

Decideix:

1. No admetre a tràmit el recurs d'empara 2024-72-RE presentat per la representació processal del Sr. Helmut Hartung contra l'aute del 16 d'octubre del 2024, dictat per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia.
2. Notificar aquest aute a la representació processal del recurrent, al president de la Batllia, al president del Tribunal Superior de Justícia i al Ministeri Fiscal.
3. Publicar aquest aute, d'acord amb allò que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

Acordat a Andorra la Vella, el 20 de desembre del 2024

Joan Manel Abril Campoy
President

Josep-D. Guàrdia Canela
Magistrat

Pere Pastor Vilanova
Vicepresident

Jean-Yves Caullet
Magistrat